

Seizure Alert Dog

Een wat?? zullen een aantal mensen denken bij het lezen van de kop boven dit interview?

Astucia, Paquita, Silver en Fortune, zijn allen Tervuerense Herders en hulphond c.q. geleidehond van Sylvia Weltevreë. In Nederland zijn de Blindengeleidehonden algemeen bekend. De Stichting Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds (KNGF) kent iedereen als opleidingsinstituut en ook de taak van deze honden zal niemand onbekend zijn. De KNGF staat op dit moment in de belangstelling, omdat zij juni jl. de eerste Autismegeleidehonden in contact hebben gebracht met hun kleine baasjes. Deze honden zijn afgericht ten behoeve van kinderen met een Autisme Spectrum Stoornis.

Wij hopen natuurlijk van harte dat deze kinderen die genegenheid mogen ervaren van hun hond zoals wij die ook kennen. Het opleiden van de Seizure Alert Dog staat in Nederland nog in de kinderschoenen. In Amerika beschikken al veel mensen over een dergelijke hulp- c.q. geleidehond.

Vanaf haar vroege jeugd heeft Sylvia Weltevreë epileptische aanvallen, momenteel gemiddeld 20 aanvallen per maand. Het is voorgekomen dat Sylvia door een aanval een been, arm of ribben brak. Zonder een Seizure Alert Dog zou Sylvia ernstig beperkt zijn in haar sociale leven en zonder haar hond zou zij door de opgelopen kwetsuren, met regelmaat in het ziekenhuis moeten worden opgenomen. Ervaringen met haar eigen honden en studie over het wezen hond, zorgden er voor dat Sylvia een schat aan informatie heeft over het trainen van een hond tot Seizure Alert Dog.

Sylvia kreeg op 16-jarige leeftijd haar eerste hond, een kruising Tervuerense Herder. Nog volledig onbekend met het fenomeen Seizure Alert Dog, ontdekte Sylvia dat men een hond kon lezen. Van enige training was nog geen sprake, maar Sylvia signaleerde dat voorafgaande aan een epileptische aanval, haar hond steeds hetzelfde gedrag vertoonde.

Deze kruising Tervuerense Herder was een hond met een geweldig karakter en zij toonde een grote genegenheid voor haar baas. De typische raskwaliteiten van de Belgische Herder, het altijd op de voet volgen van de baas en de grote attentie en alertheid voor zijn bewegingen, maken dit ras, volgens Sylvia, uitermate geschikt voor de taak van Seizure Alert Dog. Van de vier variëteiten vindt zij de Tervuerense Herder het meest geschikt voor dit werk.

Met name de benodigde gevoeligheid is goed in deze variëteit vastgelegd.

De KNGF maakt voornamelijk gebruik van de Labrador- en Golden Retriever. Het lukt volgens Sylvia prima een hond van een dergelijk ras te trainen en alert op zijn baas te krijgen, wanneer je een flinke zak voer in de buurt hebt. Zij heeft om deze reden nooit overwogen een hond van een dergelijk ras aan te schaffen. Het opleiden van een Blindengeleidehond begint met het plaatsen van een pup in een gastgezin tot de leeftijd van ongeveer 12 maanden. Pas dan wordt gestart met de training. Sylvia is van mening dat op een dergelijke manier een Seizure Alert Dog niet kan worden getraind. Juist het contact met de baas en het specifieke gedrag dat de baas toont voorafgaande aan een epileptische aanval, moet bij een hondje vroeg worden ingeprent. Het beeld van een epileptische aanval is voor iedereen anders en daarom moet een pup al op jonge leeftijd het specifieke gedrag van zijn baas als normaal accepteren.

Het was Sylvia bekend dat binnen de populatie Tervuerense Herders epilepsie was geconstateerd. Daarom heeft zij een studie gemaakt van de verschillende lijnen. Met deze studie wilde zij zoveel mogelijk voorkomen dat zij een pup zou kiezen die eveneens epilepsie zou hebben. Zoals Sylvia zegt: "met z'n tweeën op de grond werkt niet echt". Op een tentoonstelling maakte zij kennis met de grijze Tervuerense Herder en besloten werd een pup met deze kleurslag te kopen. Helaas overleed deze hond op zeer jonge leeftijd aan Leukemie. Van de fokster kreeg zij uit een volgend nest een pup aangeboden en deze Paquita heeft nog steeds een speciaal plekje in haar hart. Een pup wordt door Sylvia op een speciale manier gekozen. Zij gaat bij het nest op de grond liggen en bekijkt hoe de pupjes reageren. Een pup die gezellig naast haar gaat liggen met de pootjes in de lucht vindt Sylvia minder geschikt, de pup die argwanend op een afstand blijft kijken evenmin. Zij zoekt het hondje dat nieuwsgierig komt kijken en vol interesse beziet wat daar toch allemaal op die grond gebeurt. Verder zoekt Sylvia "dat speciale" in de pup, een combinatie van

interesse, nieuwsgierigheid en onbevangenheid. Daarnaast moet de pup over een bepaalde gevoeligheid beschikken, stabiel zijn en over herstelvermogen beschikken. Ook mag de pup geen “machokikker” zijn en absoluut geen angst vertonen. Zelfs in één nest ziet Sylvia een grote verscheidenheid aan karakters. Sylvia wil beslist de pup met 7 weken in huis hebben, want in deze periode wordt de band baas – hond bevestigd. Vanaf de 7 weken wordt veel vastgelegd in de blauwdruk van de hond en in deze periode kan men ook vreselijk veel verprutsen. Juist daarom wil Sylvia deze periode zelf in de hand hebben.

Het te kiezen hondje moet voor Sylvia altijd een teefje zijn. De honden laat Sylvia altijd op jonge leeftijd steriliseren. Een reu heeft Sylvia nooit overwogen.

Paquita werd de eerste hond die Sylvia met haar kennis wist te trainen tot de hond die zij nodig had om te functioneren zoals zij dat wilde. Deze hond werd de Seizure Alert Dog die Sylvia nodig had. Naast deze opleiding vindt Sylvia het ook uitermate belangrijk dat de hond goed wordt gesocialiseerd en een gehoorzaamheidsopleiding krijgt. In de puppyperiode laat Sylvia de hond met allerlei zaken kennismaken. Ze stimuleert het, dat de pup onbevangen op mensen toeloopt en zich laat aanhalen. De pup maakt kennis met vreemde geluiden en situaties op straat en in huis.

Het is in voorkomende gevallen noodzakelijk dat deze pup op latere leeftijd onbevangen naar mensen toeloopt om te waarschuwen.

Paquita bleek een hond die sterk reageerde op spanningsopbouw. Dit is één van de signalen van een komende epileptische aanval. De moeder van Sylvia speelt een belangrijke rol tijdens de training van de hond, omdat zij de hond moet begeleiden tijdens een epileptische aanval. Ook wanneer Sylvia zich in een schemertoestand bevindt, is het de moeder van Sylvia die de hond beloont voor het gewenste gedrag. Paquita was in staat om tijdens een schemertoestand strak aan het been van Sylvia te lopen en haar op die manier te leiden. Bij het benaderen van een oversteekplaats, blokkeerde Paquita door pal voor Sylvia te gaan staan. Wanneer de tikker van het stoplicht begon te ratelen nam Paquita de plaats naast Sylvia weer in en zo begeleidde ze haar naar het huis van haar moeder. Bekenden die dit gedrag van Paquita op straat zagen, waren enthousiast over hetgeen zij hadden gezien en zij vertelden dat zij Sylvia en Paquita waren gevolgd, maar dat hun ingrijpen beslist niet nodig was.

Met Paquita werd naast de training voor Seizure Alert Dog tevens op hoog niveau G&G beoefend. Bewust heeft Sylvia gekozen voor een trainingmethode zonder klikker. Met haar stem is zij sneller in staat met haar hond te communiceren en de hond moet vooral op haar letten en niet leren te reageren op een hulpmiddel. Wel werkt zij veel met een balletje als beloning en wordt alleen de

positieve trainingsmethode toegepast. Tot de leeftijd van 15 maanden wordt vooral aan de socialisatie en gehoorzaamheid gewerkt.

Voor het trainen van een Seizure Alert Dog is het kunnen lezen van de hond het belangrijkste. Mensen zijn altijd bijzonder verrast wanneer zij een Seizure Alert Dog in actie zien. Sylvia vertelt dat zij een keer tijdens een vergadering op haar werk een aanval kreeg. Paquita waarschuwde op de haar bekende manier en waarschuwde tevens de voorzitter van de vergadering door tegen hem op te springen. Toen het de aanwezigen duidelijk werd waarom de hond zich op deze manier gedroeg, waren zij zonder uitzondering lovend over de hond. Zij begrepen niet hoe de hond kon voorzien dat er een aanval zou volgen omdat Sylvia normaal meevergaderde en niemand iets bijzonders was opgevallen.

Bij een schemertoestand moet de hond weer andere hulp bieden en Sylvia kon Paquita daarop volledig vertrouwen. Naast het begeleiden van Sylvia zorgde Paquita er ook voor, dat zij de uit de hand gevallen portemonnee of sleutels apporteerde en deze tijdens de aanval of schemertoestand bewaakte.

Naast de Seizure Alert Dog zijn er ook mensen die hun hond hebben getraind voor Seizure Response Dog. Deze honden hebben een andere taak. Het kan voorkomen dat mensen moeilijk uit een aanval komen en de Seizure Response Dog zorgt door likken in het gezicht of de hand dat de baas wordt gestimuleerd wakker te worden. Vaak voelen deze mensen zelf een aanval aankomen. De taak voor de Seizure Alert Dog is duidelijk anders, zij moeten de baas vooraf waarschuwen. Een Seizure Alert Dog reageert op een versnelde hartslag, adrenaline, spanningsopbouw en verandering van lichaamsgeur. Maar belangrijker is, dat een Seizure Alert Dog leert deze signalen te combineren en pas dan te waarschuwen. Een volleerde Seizure Alert Dog zal bijvoorbeeld de spanning bij een wedstrijd of examen en de daarbij behorende versnelde hartslag negeren.

Paquita was naast een Seizure Alert Dog ook een uitstekende G&G hond. Zoals gezegd presteerde zij op hoog internationaal niveau. Sylvia heeft zich met Paquita weten te kwalificeren voor de WK's in Denemarken, Frankrijk, Finland en Italië. Sylvia en Paquita ontvingen voor de behaalde G&G prestaties het erekruis van Cynophilia.

Een wedstrijd is altijd spannend en het kwam wel eens voor dat Paquita tijdens een wedstrijd reageerde op de door de spanning versnelde hartslag van Sylvia. Ze reageerde dan zoals gewoonlijk voorafgaande aan een aanval en had dan wel eens een extra commando nodig om zeker te weten dat alles goed was. Vervolgens voerde ze de oefening prima uit. Immers, het Signaalhond zijn gaat altijd boven gehoorzaamheid, dus eigenlijk was het gedrag dat Paquita liet zien heel logisch te verklaren voor een Seizure Alert Dog. Veel mensen hadden grote bewondering voor de verrichtingen van Paquita en het feit dat deze hond ook geweldig presteerde op internationaal G&G niveau. Veel mensen, helaas niet iedereen. Voor Sylvia kwam de grote domper uit een hoek die zij nimmer had verwacht, namelijk vanuit Cynophilia. Tijdens het FCI WK G&G in Milaan kreeg Sylvia in de VIP-tent een epileptische aanval. Een teamgenoot die Sylvia vergezelde, gaf uitleg over het gedrag van de hond en de aanwezige mensen in de VIP-tent waren vol lof over de hond. Na afloop van het WK werd Sylvia in een brief medegedeeld, dat zij niet langer deel kon

uitmaken van het FCI WK G&G team. Haar deelname was een te grote belasting voor het team en de sponsors.

Verder stond in de brief dat het geen discriminatie betrof maar een daad van bezorgdheid. Sylvia was na het ontvangen van deze brief volledig lamgeslagen. Zij had zich vele jaren bewezen en vanuit het team had zij nimmer enige opmerking gehoord. Altijd zorgde zij ervoor dat zij werd vergezeld door of haar moeder of een goede vriend. Het feit dat zij een aanval kreeg in een VIP tent was volgens Sylvia klaarblijkelijk zo ernstig, dat zij daarom werd uitgesloten van deelname aan WK's.

Toen Paquita al op leeftijd was, besloot Sylvia een tweede hond te kopen die een deel van het werk van Paquita kon leren. Silver kwam in huis en met deze hond behaalde Sylvia als snel goede resultaten op G&G gebied. Silver bleek minder geschikt dan Paquita voor het Seizure Alert werk. Zij reageerde extreem op de versnelde hartslag bij Silvia en was daar ook niet met commando's uit te halen. Ze vertoonde naar de zin van Sylvia iets te veel vluchtgedrag bij een aankomende epilepsie aanval. Sylvia heeft nooit de kans gekregen om aan dit probleem te werken, Silver overleed op erg jonge leeftijd aan maag-darmkanker. Sylvia heeft flink de confrontatie gezocht met de fokker nadat zij vernam dat er een herhalingsnest was gefokt. De fokker was door Sylvia geïnformeerd over het feit dat de dierenkliniek een sterk vermoeden had uitgesproken, dat deze vorm van maag-darmkanker een erfelijke afwijking betrof. Wederom moest een aantal mensen afscheid nemen van een erg jonge hond. Sylvia weet dan ze op zo'n moment behoorlijk fel is, maar met de lijdensweg van Silver nog vers in het geheugen, had zij graag voorkomen dat andere honden hetzelfde moesten meemaken.

Paquita was inmiddels een bejaarde dame en voor Sylvia was het noodzaak dat zij snel met een nieuwe hond kon trainen. Fortune werd gekozen omdat zij een karakter vertoonde wat volgens Sylvia uitermate geschikt leek voor Seizure Alert Dog. Door het uitzonderlijke contact dat Sylvia opbouwt met haar hond en de intensieve begeleiding in de puppy periode, is het gelukt om met Fortune op de leeftijd van 15 maanden te slagen voor het G&G-1. Een geweldige prestatie! Met Fortune wordt nu pas op de plaats gemaakt voor wat betreft het G&G trainen. Belangrijk is nu, dat zij gaat leren werken met het dekje. Lange tijd heeft Sylvia zonder dekje gewerkt. Maar ook Sylvia moest ervaren dat de maatschappij minder hondvriendelijk werd en zij met haar hond niet meer welkom was in het winkelcentrum en in de winkels werd geweigerd. Deze weigeringen werden niet altijd op een fatsoenlijke manier aan haar medegedeeld. “Ze zat toch niet in een rolstoel en ze gebruikte ook geen witte stok, er was dus niets aan de hand.” Deze hondonvriendelijke houding noodzaakte Sylvia om voor haar hond een dekje te gebruiken. Dit leren werken met het dekje is een lastige trainingsperiode. Voorheen werd Fortune gestimuleerd mensen te begroeten en van alles en nog wat te onderzoeken, maar met een dekje aan moet Fortune leren dat zij onder appèl staat en niet langer aan de “hele wereld” haar vriendelijkheid mag tonen. Door gebruik te maken van dit dekje met de tekst “signaalhond, ik ben aan het werk”, werd Sylvia met haar hond wel overal toegelaten en kan zij weer gewoon winkelen. Pas rond de leeftijd van 2,5 jaar is volgens Sylvia een hond geestelijk volwassen en kan men meer eisen stellen. Op dat moment wordt de G&G training weer volledig opgepakt.

Paquita overleed nog niet zo lang geleden op de leeftijd van 15 jaar. Gelukkig heeft zij veel van haar goede gedrag met betrekking tot het Seizure Alert werk aan Fortune kunnen doorgeven. Het is volgens Sylvia echt een feit dat de jonge hond het gedrag van de oudere hond overneemt. Helaas was Fortune onvoldoende opgeleid op het moment dat Paquita overleed. Dit "gat" zorgde er voor dat Sylvia zich toch een paar keer behoorlijk bliesseerde tijdens een aanval en een aantal keren in het ziekenhuis moest worden opgenomen. Fortune laat zich inmiddels goed zien en ontwikkelt zich tot een goede Seizure Alert Dog. Omdat Sylvia binnenkort haar eigen appartement krijgt, moet Fortune ook leren de daar aanwezige alarmknop te bedienen. Fortune kan zich, in tegenstelling tot Paquita, behoorlijk terughoudend opstellen. Gelukkig ondervindt zij steun door de gehoorzaamheidsstraining en de training voor Seizure Alert Dog die Sylvia samen met haar moeder afwerkt. Sylvia heeft er alle vertrouwen in dat het met Fortune goed gaat lukken. Naar kinderen toe is zij heel lief en voorzichtig. De onbevangingheid van Paquita mist zij op dit moment nog, maar Sylvia ziet voor het doel waarvoor zij de hond heeft, liever een iets terughoudend gedrag dan machogedrag. Fortune weet inmiddels de signalen, versnelde hartslag, adrenaline, spanningsopbouw en veranderde lichaamsgeur goed te herkennen en te combineren, Sylvia heeft het bijbehorende gedrag van Fortune goed leren lezen.

Iedere hond geeft op een andere manier aan dat er een epileptische aanval komt. Bij Fortune waren de eerste tekenen al op de leeftijd van 9 maanden te zien. Het begon met onrustig gedrag, gevolgd door piepen door de neus en vervolgens door jankend tegen Sylvia op te staan. Het onrustige gedrag laat Fortune ongeveer 15 minuten voor een aanval zien, het jankend tegen Sylvia opspringen laat zij ongeveer 5 minuten voor een aanval zien. Sylvia heeft dus tijd om een plek te zoeken om te gaan zitten. Het is volgens Sylvia zaak dat de hond beloond wordt wanneer deze een aanval signaleert en wanneer de baas het zelf niet kan, moet een derde dat doen. In het geval van Sylvia zorgde haar moeder voor de beloning. Alle honden van Sylvia hadden een eigen manier van waarschuwen.

Sylvia kent een man die eveneens zijn hond heeft getraind voor Seizure Alert Dog. Deze man had tijdens de aanval een dergelijke verkramping, dat hij de binnenkant van zijn handen volledig kapot kneep. Zijn hond signaleert een komende aanval en komt de man twee buisjes brengen. Door het in de hand nemen van de buisjes blijven zijn handen heel en wist de man dat hij een aanval kreeg. Sylvia is opgevoed met de visie, "oké je hebt een beperking, maar dat is geen belemmering voor je ontwikkeling of de manier waarop je in het leven staat". Deze opvoeding heeft er voor gezorgd dat Sylvia haar aanvallen heeft geaccepteerd als iets dat bij haar leven hoort. Zij maakt op een volwaardige wijze deel uit van de maatschappij. Zij heeft een baan, gaat naar de film en samen met vrienden naar het café. Met dit verschil, Sylvia wordt bij iedere stap die zij zet vergezeld door haar hond. Een hond voorzien van een dekje, "ik ben aan het werk", een echte Seizure Alert Dog.